

HØJESTERETS DOM

afsagt mandag den 27. januar 2020

Sag 140/2019

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Pia Egsgaard, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Aalborg den 11. juni 2018 (18-7526/2017) og af Vestre Landsrets 7. afdeling den 2. april 2019 (S-1317-18).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Vibeke Rønne, Henrik Waaben, Oliver Talevski og Jørgen Steen Sørensen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om frifindelse i forhold 4 og om formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse.

Sagsfremstilling

Anklagemyndigheden har for Højesteret forevist en kreditkortkniv. Der er enighed om, at kniven svarer til den kniv, som tiltalen i sagen vedrører.

Retsgrundlag

Knivloven (lov nr. 376 af 27. april 2016 om knive og blankvåben m.v. med senere ændring) indeholder i § 2, stk. 1, nr. 8, følgende bestemmelse:

”§ 2. Det kræver tilladelse fra politiet at erhverve, besidde, bære eller anvende ...

8) kårdestokke og andre blankvåben, der fremtræder som en anden genstand.”

Bestemmelsen er en videreførelse af tidligere bestemmelser i våbenloven og kan føres tilbage til Plakat af 24. december 1823 ang. Forbud mod at bære Kaardestokke eller andre deslige skjulte Vaaben.

Ved lov nr. 861 af 23. december 1987 blev der som § 4, stk. 2, nr. 1, i våbenloven indsat en bestemmelse, hvorefter justitsministeren kunne udstede forbud mod at indføre, ved overdragelse at erhverve, at besidde, bære eller anvende, at overdrage eller at overlade andre besiddelsen af bl.a. kårdestokke og andre tilsvarende skjulte våben.

Det fremgår af forarbejderne til den nævnte ændringslov (Folketingstidende 1987-88, 1. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 92, sp. 1781), at dele af loven bygger på Afsluttende beretning om ændringer i våbenlovgivningen (betænkning nr. 1082/1986), afgivet af arbejdsgruppen vedrørende våbenlovgivningen.

Af den nævnte beretning fremgår bl.a. (s. 65 ff.):

I. Definition. Området for arbejdsgruppens overvejelser.

Blankvåben anvendes som et samlebegreb for våben, der har en klinge. Blankvåben kan være såvel skarpe våben, stødvåben som slagvåben.

...

II. Gældende regler.

...

I § 1 i Plakat 1823-12-24 er der fastsat følgende:

”Det skal for Fremtiden være Enhver forbudt, at falholde eller bære Kaarde, Dolk eller andre Vaaben, skjulte i Stokke, eller på anden Maade, saaledes at de ei have Udseende af Vaaben. Ligeledes skal det være forbudt at forfærdige eller istandsætte saadanne skjulte Vaaben.”

...

III. Arbejdsgruppens overvejelser.

...

2. Faldknive, kårdestokke og lignende.

...

Arbejdsgruppen foreslår ..., at forbuddet mod kårdestokke og lignende skjulte våben indsættes i våbenloven og våbenbekendtgørelsen, således at plakaten fra 1823 kan ophæves.”

Med hjemmel i bl.a. den nævnte bestemmelse i våbenlovens § 4, stk. 2, blev udstedt forskellige bekendtgørelser, herunder bekendtgørelse nr. 66 af 26. januar 2000 om våben og ammunition mv. Efter denne bekendtgørelses § 14, stk. 1, nr. 6, var det forbudt uden tilladelse fra politimesteren (politidirektøren) at erhverve, besidde, bære eller anvende kårdestokke og andre tilsvarende skjulte våben.

Bemyndigelsesbestemmelsen i våbenloven blev ved lov nr. 217 af 31. marts 2004 om ændring af våbenloven nyaffattet som § 4, stk. 3. Efter denne bestemmelse kunne justitsministeren udstede regler om forbud mod at indføre, ved overdragelse at erhverve, at besidde, bære eller anvende, at overdrage eller at overlade andre besiddelsen af bl.a. kårdestokke og andre tilsvarende våben, der fremtræder som en anden genstand.

I forslaget til den nævnte ændringslov (Folketingstidende 2003-04, tillæg A, lovforslag nr. L 97, s. 3122) anføres bl.a.:

”Rigsadvokaten har ... oplyst, at det forekommer, at politiet finder knive, der er konstrueret, så de fremtræder som en ufarlig genstand, f.eks. som en lighter, en fyldepen eller kuglepen. Knive, der er skjult på denne måde, kan lettere passere en eventuel politikontrol end andre knive, og der er derfor mindre risiko for opdagelse og for straf for personer, der bærer sådanne knive på offentligt sted. Hertil kommer, at der næppe kan være noget anerkendelsesværdigt formål med at besidde sådanne knive. Rigsadvokaten foreslår på den baggrund, at det i våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, tydeliggøres, at det ikke er tilladt at være i besiddelse mv. af knive, der er konstrueret sådan, at de fremtræder som en anden genstand.

Efter Justitsministeriets opfattelse er sådanne knive allerede omfattet af det gældende forbud mod at erhverve, besidde, bære eller anvende *kårdestokke og andre tilsvarende skjulte våben*, jf. våbenbekendtgørelsen § 14, stk. 1, nr. 6. Justitsministeriet vil dog ændre bemyndigelsesbestemmelsen i våbenlovens § 4, stk. 3, nr. 1, og våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 6, således at det tydeliggøres, at forbuddet gælder knive, der fremtræder som en anden genstand.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund, at § 4, stk. 3, nr. 1, bliver udvidet til også at omfatte enhåndsbetjente foldeknive, der er konstrueret således, at de i normal

stand kan foldes ud ved brug af én hånd, foldeknive med todelt skæfte, hvis klinge kan foldes ud ved brug af én hånd, knive, der er konstrueret til at hænge om hals eller skulder, og som fra denne placering kan trækkes ved brug af én hånd, kastestjerner, kasteknive samt kårdestokke og andre tilsvarende våben, der fremtræder som en anden genstand.”

Som bilag 1 til lovforslaget var optaget Rigsadvokatens redegørelse om overtrædelser af våbenlovgivningen med hensyn til knive mv. I denne redegørelse anføres bl.a. (Folketingstidende 2003-04, tillæg A, lovforslag nr. L 97, s. 3136):

”4.1.3.6. Knive, der er skjulte i andre genstande

Det forekommer også, at politiet støder på knive, der er konstrueret, så de fremtræder som en ufarlig genstand.

I våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 6, er der forbud mod at besidde kårdestokke og andre tilsvarende skjulte våben. Hvis en skjult kniv ikke er omfattet af dette forbud, afhænger det af knivens konstruktion i øvrigt, om kniven er omfattet af bekendtgørelsens § 14, og om det er lovligt at bære den på offentligt sted.

Eksempler på skjulte knive findes i billedmappen foto 22 og 30-32 (springknive udformet som lightere), foto 29 (springkniv udformet som fyldepen) og foto 34 (kuglepen med knivklinge). Disse knive er alle anset omfattet af bekendtgørelsens § 14, stk. 1, men var de i stedet forsynede med en skjult foldekniv, ville de ikke være omfattet af forbuddet i § 14, stk. 1, og foldeknive med en klinge under 7 cm ville i dag kunne bæres på offentligt sted.

Det bemærkes i den forbindelse, at Københavns Politi for nylig også har modtaget en foldekniv, der var skjult i en lighter. Endvidere henvises til foto 35, en kniv skjult i et kreditkortlignende plasticomslag.

Knive, der er skjult på denne måde, kan lettere passere en eventuel politikontrol end andre knive, og der er derfor mindre risiko for opdagelse og for straf for personer, der bærer sådanne knive på offentligt sted. Hertil kommer, at der næppe kan foreligge et anerkendelsesværdigt behov for at besidde knive, der er kamufleret på denne måde.

Vi foreslår derfor, at der i våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, indsættes en bestemmelse, der forbyder besiddelse mv. af knive, der er konstrueret sådan, at de fremtræder som en anden genstand.”

På tidspunktet for knivlovens ikrafttræden den 1. juli 2016 fandtes den relevante bestemmelse i § 16, stk. 1, nr. 8, i bekendtgørelse nr. 1248 af 30. oktober 2013 om våben og ammunition mv. Efter denne bestemmelse var det forbudt uden tilladelse fra politidirektøren at erhverve,

besidde, bære eller anvende kårdestokke og andre tilsvarende våben, der fremtræder som en anden genstand.

I forarbejderne til knivlovens § 2 anføres bl.a.: (Folketingstidende 2015-16, tillæg A, lovforslag nr. L 107, s. 15 f.):

”Efter de nugældende regler, jf. våbenlovens § 4, stk. 2, nr. 1, kan justitsministeren bl.a. udstede regler om forbud mod at erhverve, besidde, bære eller anvende ... kårdestokke og andre tilsvarende våben, der fremtræder som en anden genstand.

Den omtalte bemyndigelse i våbenlovens § 4, stk. 2, nr. 1, er udnyttet i våbenbekendtgørelsens § 16, stk. 1, nr. 1-8, hvoraf det fremgår, at det er forbudt uden tilladelse fra politiet at erhverve, besidde, bære eller anvende ... kårdestokke og andre tilsvarende våben, der fremtræder som en anden genstand.

Forbuddet mod disse knive og blankvåben mv. gælder generelt og er således ikke begrænset til offentligt tilgængelige steder mv., men gælder besiddelse af knive alle steder, herunder på egen bopæl mv.

...

Forslagets § 2, stk. 1, indebærer en videreførelse af gældende ret med den ændring, at enhandsbetjente foldeknive ikke længere er omfattet af et særligt forbud. ...”

Anbringender

T har anført navnlig, at den kreditkortkniv, som sagens forhold 4 vedrører, ikke kan anses for omfattet af knivlovens § 2, stk. 1, nr. 8.

Bestemmelsen i knivlovens § 2, stk. 1, nr. 8, omfatter kårdestokke og andre blankvåben. Kreditkortkniven kan ikke anses for et blankvåben. Allerede derfor er kniven ikke omfattet af bestemmelsen.

Hertil kommer, at kniven ikke fremtræder som en anden genstand. Det afgørende er ikke, om kniven er let at skjule, f.eks. i en pung, men om den ved en umiddelbar besigtigelse fremtræder som en anden genstand. Det er ikke tilfældet. Den er bl.a. dobbelt så tyk som et kreditkort, og den har et klart og tydeligt knivblad. Den kan foldes, og der er tydelige foldespor og låsetapper i håndtaget. Den indeholder desuden ikke magnetstribe, chip eller påtrykt logo som f.eks. et Mastercard eller Dankort, og den kan ikke forveksles med et kreditkort.

Det anførte har støtte i forarbejderne til de tidligere bestemmelser i våbenloven, hvor der som eksempler peges på tilfælde, hvor en kniv fremtræder som en lighter, fyldepen eller kuglepen.

Der skal herefter ske formildelse af den straf, der er udmålt ved landsrettens dom. Forhold 4 må for en isoleret betragtning antages at have medført fængsel i 40 dage, og strafudmålingen skal korrigeres i overensstemmelse med dette.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at den foreliggende kreditkortkniv er omfattet af knivlovens § 2, stk. 1, nr. 8. Der er herunder tale om et blankvåben i bestemmelsens forstand.

Det afgørende efter bestemmelsen er, om blankvåbnet fremtræder som en anden genstand. Det er i den forbindelse ikke en betingelse, at våbnet fremtræder som en bestemt anden genstand. Det afgørende er kun, at det ikke fremtræder som et blankvåben.

Den foreliggende kreditkortkniv fremtræder efter sin form og størrelse ikke som et blankvåben. Den fremtræder derimod i betydelig grad som et kreditkort. Den er ikke udformet som en almindelig kniv, men kan foldes på en sådan måde, at den for så vidt angår længde og bredde har samme mål som et kreditkort. Den kan placeres steder, hvor det er almindeligt at opbevare kreditkort og ikke knive, f.eks. i en pung eller en kreditkortholder.

Bestemmelsen i § 2, stk. 1, nr. 8, må i øvrigt fortolkes i lyset af sit formål, der er at forebygge de misbrug, som knive, der fremtræder som en anden genstand, kan give anledning til. De kan navnlig lettere passere en eventuel kontrol med deraf følgende mindre risiko for opdagelse og straf. Det gælder også for den foreliggende kreditkortkniv.

Ved strafudmålingen må det indgå, at T har besiddet kreditkortkniven under skærpende omstændigheder, jf. lovens § 7, stk. 1. T er således af landsretten fundet skyldig i at have båret kreditkortkniven sammen med flere andre våben i forbindelse med, at han rettede henvendelse i receptionen i en virksomhed, efter at han bl.a. telefonisk havde truet virksomhedens personale.

Det må endvidere indgå, at T tidligere to gange er dømt for overtrædelse af den bestemmelse, som nu findes i knivlovens § 2. Forholdet vedrørende lovens § 2, stk. 1, nr. 8, skal derfor be-

tragtes som et tredjegangstilfælde. Herudover skal strafudmålingen for overtrædelse af bestemmelsen ske som led i en samlet udmåling for alle de forhold, som T er fundet skyldig i, herunder bl.a. tre tilfælde af trusler, hvoraf to angik trusler på livet.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens problemstillinger

Sagen angår for Højesteret, om T i forhold 4 med rette er dømt for overtrædelse af knivlovens § 2, stk. 1, nr. 8. Herudover angår sagen strafudmålingen.

Overtrædelse af knivlovens § 2, stk. 1, nr. 8

Efter knivlovens § 2, stk. 1, nr. 8, er det forbudt uden tilladelse fra politiet at erhverve, besidde, bære eller anvende kårdestokke og andre blankvåben, der fremtræder som en anden genstand. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at der er tale om en videreførelse af hidtil gældende ret.

Loven indeholder ikke nogen definition af udtrykket ”blankvåben”. I overensstemmelse med forarbejderne til ændringen af våbenloven ved lov nr. 861 af 23. december 1987 må udtrykket imidlertid anses for anvendt som samlebegreb for våben, der har en klinge, jf. Afsluttende beretning om ændringer i våbenlovgivningen (betænkning nr. 1082/1986) s. 65. Den foreliggende kreditkortkniv må på den baggrund anses for et blankvåben i bestemmelsens forstand.

Spørgsmålet er herefter, om kniven kan siges at fremtræde ”som en anden genstand”.

Det anførte udtryk kom ind i våbenloven ved lov nr. 217 af 31. marts 2004. I forarbejderne til denne lov er der som eksempler på våben, der forudsættes omfattet, nævnt knive, der fremtræder som en ufarlig genstand, f.eks. en lighter, en fyldepen eller en kuglepen. Det er i den forbindelse anført, at knive, der er skjult på denne måde, lettere end andre knive kan passere en eventuel politikontrol, og at der derfor er mindre risiko for opdagelse og straf for personer, der bærer sådanne knive på offentligt sted. Der er samtidig henvist til en redegørelse fra Rigsadvokaten, hvor der bl.a. omtales knive skjult i kreditkortlignende plastikomslag.

Den foreliggende kreditkortkniv fremtræder umiddelbart ikke som en kniv, men som en kreditkortlignende genstand. Herefter – og i lyset af det anførte om bestemmelsens forarbejder og formål – finder Højesteret, at kniven må anses for omfattet af § 2, stk. 1, nr. 8. Det tiltrædes derfor, at T er fundet skyldig i overtrædelse af bestemmelsen.

Strafudmåling mv.

Højesteret finder landsrettens strafudmåling mv. passende.

Sagsomkostninger

Efter omstændighederne – herunder behovet for afklaring af rækkevidden af knivlovens § 2, stk. 1, nr. 8 – skal statskassen betale sagens omkostninger for Højesteret.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.